

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ
ตาม “แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒”ปรับปรุง ปี ๒๕๖๖
อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตามตัวชี้วัด ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

สารบัญ

	หน้า
การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๑
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๑
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๑๑
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๕
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๖
๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว	๑๖
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๑๖
๒) ปริมาณการผลิต	๑๗
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๑๗
๔) ปฏิทินการเพาะปลูก	๑๘
๕) ต้นทุนการผลิต	๑๘
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๑๙
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๒๑
๑.๔.๒ ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง	๒๒
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๒
๒) ปริมาณการผลิต	๒๓
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๔
๔) ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๔
๕) ต้นทุนการผลิต	๒๔
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๕
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๒๕
๑.๔.๓ ชนิดสินค้ายางพารา	๒๖
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๖
๒) ปริมาณการผลิต	๒๗
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๘
๔) ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๗
๕) ต้นทุนการผลิต	๒๙
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๙
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๓๐
๒. ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา	๓๑
๓. การจัดทำ TOWS Matrix	๓๔

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ ข้อมูลเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

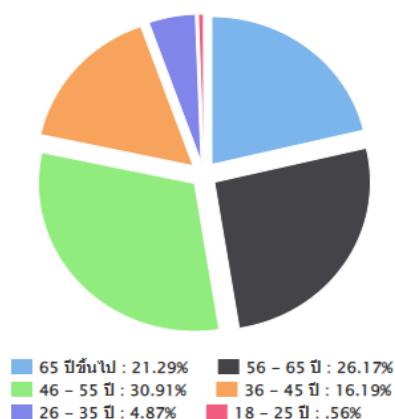
อำเภอภูซำปวน มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๘,๕๔๓ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๒,๖๔๑ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๑ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็น ร้อยละ ๒๖.๑๗ และอายุระหว่าง ๖๕ ปี ขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑,๘๑๙.๐๐	๒๑.๒๖
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๒๓๖.๐๐	๒๖.๑๗
๔๖ - ๕๕ ปี	๒,๖๔๑.๐๐	๓๐.๙๑
๓๖ - ๔๕ ปี	๑,๓๘๓.๐๐	๑๖.๑๙
๒๖ - ๓๕ ปี	๔๑๖.๐๐	๔.๘๗
๑๘ - ๒๕ ปี	๔๘.๐๐	๐.๕๖
รวม	๘,๕๔๓.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : web site : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report1/#tabs1 เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	1,819.00	21.29
56 - 65 ปี	2,236.00	26.17
46 - 55 ปี	2,641.00	30.91
36 - 45 ปี	1,383.00	16.19
26 - 35 ปี	416.00	4.87
18 - 25 ปี	48.00	0.56
รวม	8,543.00	100.00

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

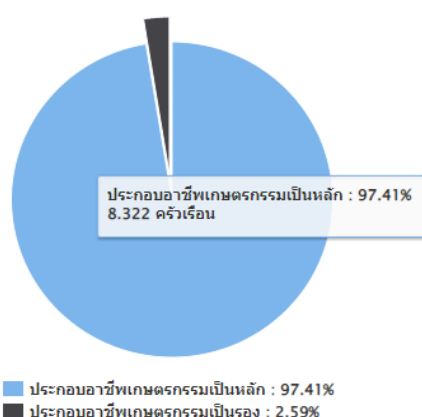
อำเภอภูซำป๋อ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๘,๓๒๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๔๑ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๒๑.๐๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๙ %

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอภูซำป๋อ จังหวัดอุบลราชธานี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๘,๓๒๒	๙๗.๔๑
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๒๑	๒.๕๙

ที่มา : web site : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report1/#tabs1 เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ลักษณะการประกอบอาชีพ

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

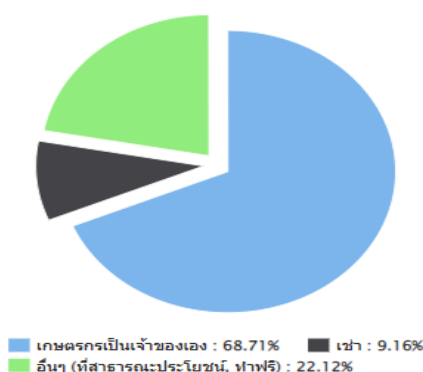
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอภูซำป๋อ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๗,๖๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๗๑ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒,๔๕๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๒ และเช่า จำนวน ๑,๐๑๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙.๑๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอภูซำป๋อ จังหวัดอุบลราชธานี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๗,๖๑๐.๐๐	๑๑๗,๑๙๙	๖๘.๗๑
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒,๔๕๐.๐๐	๒๖,๔๔๐	๒๒.๑๒
เช่า	๑,๐๑๕.๐๐	๑๐,๔๑๕	๙.๑๖

ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๓

ลักษณะการถือครองที่ดิน

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

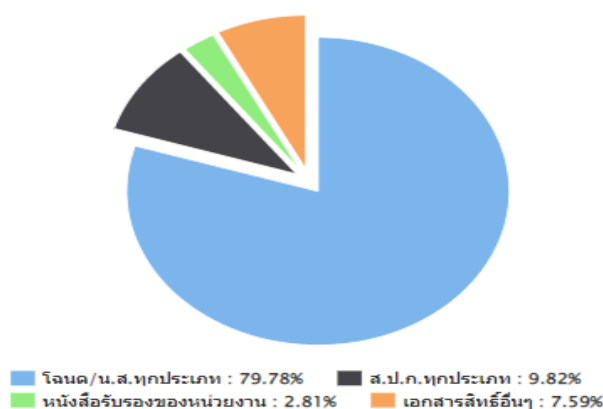
เกษตรกรอำเภอภูซำบั้ง มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๖,๖๗๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๗๘ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๘๒๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๒ และไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๖๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๕๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๖,๖๗๑	๘๒๑	๒๓๕	๖๓๕	๗,๖๑๐

ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๓

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ข้าวบั้ง	๒	๓๐	๑	๒๒	๑	๒๐	๒๙	๔๓๙	๑	๕,๐๐๐	๑	๓๐
กาบีน	๑	๑๗	๑	๒๐	๑	๑๖	๒๙	๔๘๐			๑	๓๐
โนนสว่าง	๑	๒๐	๒	๒๐	๑	๒๐	๒๙	๕๔๐			๑	๓๐
แก่งเค็ง	๑	๒๐	๓	๔๐	๑	๒๑	๑๕	๒๖๐				
หนองทันทน้ำ	๑	๓๐	๑	๒๐	๑	๒๐	๒๑	๓๐๒				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำบั้ง พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอภูซำบั้ง อุบลราชธานี มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๕ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ เครือข่าย ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ เครือข่ายศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๕ ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
ข้าวปุ้น	๑	๖	๐	๐	๑	๑	๑	๐	๑
กาบิน		๒	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๑
แก่งเค็ง		๓	๑	๑	๑	๐	๐	๐	๑
โนนสว่าง		๓	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐
หนองต้นน้ำ		๑	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐
รวม		๑๕	๑	๑	๕	๑	๑	๐	๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี , พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอกุดข้าวปุ้น มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๓๕๒ คน โดยมี อาสาปศุสัตว์ จำนวนมากที่สุด จำนวน ๒๑๐ ราย รองลงมาคือ เกษตรหมู่บ้าน จำนวน ๗๘ หมอдинอาสา ๒๙ ราย ครูบัญชีอาสา ๑๘ ราย และประมงอาสา จำนวน ๙ รายตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๓ หน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอдин อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ข้าวปุ้น	๑	๖	๒	๓๐	๕	๑๕	๒	๑	-
กาบิน	-	๓	๑	๔๐	๕	๑๔	-	-	-
แก่งเค็ง	-	๓	๐	๔๐	๗	๑๓	๒	-	-
โนนสว่าง	-	๓	๖	๗๖	๗	๒๐	-	-	-
หนองต้นน้ำ	-	๓	๐	๒๔	๕	๑๓	-	-	-
รวม	๑	๑๘	๙	๒๑๐	๒๙	๗๕	๔	๑	-

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอกุดข้าวปุ้น มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอกุดข้าวปุ้น มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๗ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ข้าวปุ้น	๔	นายเวช เมฆโต	๗๖ หมู่ที่ ๙ ตำบลข้าวปุ้น
		นายประนอม บุญเกิด	๑๖๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลข้าวปุ้น
		นายเสงี่ยม เรืองแสน	๓ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลข้าวปุ้น
		นายเพ็ง ศรีบุญ	๔๗ หมู่ที่ ๗ ตำบลข้าวปุ้น
กาบิน	๑	นายสินวล วิชาชาติ	๑๙ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลกาบิน
โนนสวาง	๒	นายถาวร กันทะมา	๘๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลโนนสวาง
		นายบุญมี พันตัน	๑๐ หมู่ที่ ๒ ตำบลโนนสวาง
แก่งเค็ง	๑	นายสมาน พูลสุข	๙๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลแก่งเค็ง
รวม	๘		

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อศูนย์: ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

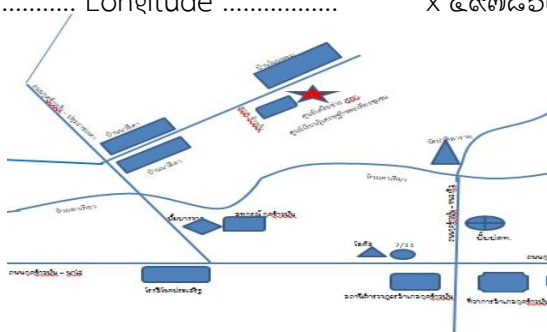
สินค้าหลัก เกษตรทฤษฎีใหม่

สินค้าหลัก: เศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง ๗๖ หมู่ที่ ๙ ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

พิกัด: Latitude Longitude x ๔๙๗๘๖๒ y ๑๗๔๗๔๙๗ zone๔๘.....

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์ : นายเวช เมฆโต

เบอร์โทรศัพท์: ๐๘-๔๙๖๑-๓๙๗๖

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์ :

๑. การใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามหลักทฤษฎีใหม่
๒. การดำเนินกิจกรรมการเกษตรที่หลากหลาย ลดความเสี่ยง ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

การนำไปใช้ประโยชน์ : การใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

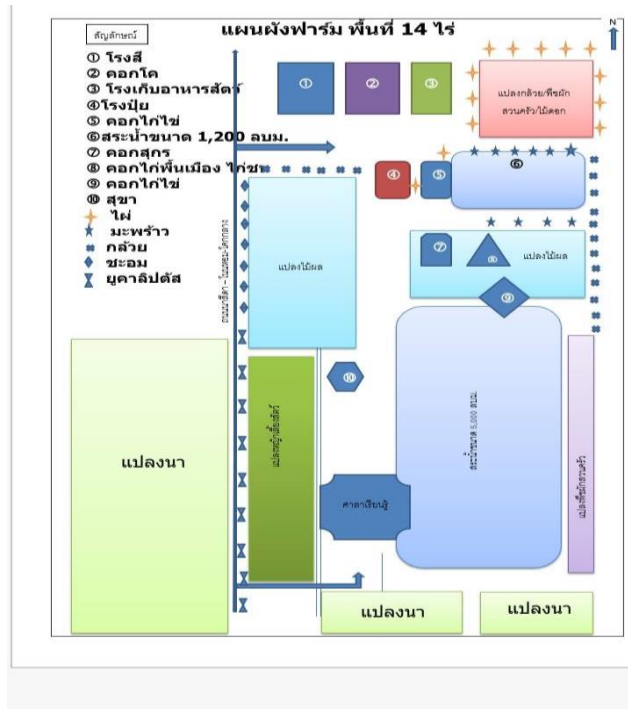
หลักสูตรการเรียนรู้ : การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง

๑. การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ การปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ กิจกรรมการเกษตรที่เกี่ยวเนื่อง

๒. การจัดทำบัญชีฟาร์ม

๓. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ เกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การเลี้ยงไก่ไข่

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพ

แปลงเรียนรู้

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอกุ๊ดข้าวปุ้นจังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่อยู่	พิกัด			ชื่อเกษตรกร
				โชน	x	y	
๑	ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนตำบลข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่๙ ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๔๙๗๘๖๒	๑๗๔๗๔๙๗	นายเวช เมฆโต
๒	วสข.ศูนย์ส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าว ม.๔ตำบลข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี	หมู่ที่๔ ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๕๐๒๕๖๕	๑๗๔๗๑๕๘	นายไพบุลย์ ศัทธา
๓	ธนาคารปูอินทรีย์อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	หมู่ที่๑๑ ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๔๙๙๑๕๗	๑๗๔๔๑๑๙	นายประนอม บุญเกิด
๔	วสข.ทำปุ๋ยชีวภาพข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	หมู่ที่๑๑ ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๔๙๙๑๕๗	๑๗๔๔๑๑๙	นายประนอม บุญเกิด
๕	วสข.ข้าวอินทรีย์บ้านโคกกลาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	หมู่ที่๑๒ ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๔๙๗๙๘๓	๑๗๕๑๕๓๗	นายนายเสงี่ยม เรืองแสน
๖	ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงบ้านแก่งเค็ง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่๑๑ ตำบลแก่งเค็ง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๕๑๓๕๓๔	๑๗๔๘๓๕๓	นางลำไย นาคีรักษ์
๗	วสข.ศูนย์ส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวบ้านหนองยาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	หมู่ที่๒ ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๕๐๑๖๗๙	๑๗๔๙๘๘๒	นายถาวร กันทะมา
๘	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลแก่งเค็ง	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	หมู่ที่๑๑ ตำบลแก่งเค็ง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๕๐๘๙๒๐	๑๗๔๒๙๙๙	นายประยงค์ นาคีรักษ์
๙	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลแก่งเค็ง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	หมู่ที่๗ ตำบลแก่งเค็ง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๕๑๓๓๖๙	๑๗๔๔๔๗๐	นายสมาน พูลสุข
๑๐	วสข.กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านตุน้อย ม.๑๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่๑๑ ตำบลกาบิน อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๔๙๕๖๒๓	๑๗๔๓๑๕๐	นายสินวล วิชาชาติ
๑๑	ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงบ้านฟ้าห่วน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่๔ ตำบลแก่งเค็ง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๕๑๓๕๓๔	๑๗๔๘๓๕๓	นางสาวปวีศา ดวงบุตร
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน/ทฤษฎีใหม่	หมู่ที่๑๘ ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๕๐๑๗๖๒	๑๗๕๑๔๖๒	นายวิเชียร พามา
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ด้านประมง/ปศุสัตว์/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่๘ ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๔๙๘๕๖๑	๑๗๕๐๗๓๐	นายฤทธิธรรักษ์ เรืองแสน
๑๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่ (อ้อย)	การผลิตอ้อยคุณภาพ/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๑๐ ตำบลหนองทันน้ำ อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๕๐๗๐๖๐	๑๗๕๐๓๖๑	นายสนิท วงศ์พรมมา
๑๕	วิสาหกิจชุมชนปูอินทรีย์อัมเม็ดกาบิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านปูอินทรีย์	หมู่ที่๑๑ ตำบลกาบิน อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	๔๘	๔๙๖๙๑๔	๑๗๔๑๒๘๔	นางสาวสุภาพร สีน้อย

(๔) ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๒๗ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว จำนวน ๑๗ กลุ่ม และกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มันสำปะหลัง จำนวน ๖ กลุ่ม กลุ่มแปลงใหญ่พืชผัก จำนวน ๓ กลุ่ม กลุ่มแปลงใหญ่ยางพารา จำนวน ๑ กลุ่ม

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่

๑) ที่อยู่...ม.๑ ตำบลข้าวปุ้น อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๗๐๕ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท (๑๓.๖๓%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๖๐ กก./ไร่ เป็น ๔๘๐ กก./ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๕,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการระบาย ๓,๑๕๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุนการผลิต
๒. เพิ่มผลผลิต
๓. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
๔. พัฒนาคูณภาพมาตรฐานสินค้า
๕. การบริหารจัดการกลุ่ม

๒) ที่อยู่...ม.๒ ตำบลโนนสว่าง อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๘๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๑๕๐ บาท (๑๓.๗๑%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๖๐ กก./ไร่ เป็น ๔๘๐ กก./ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๕,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการระบาย ๓,๑๕๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุนการผลิต
๒. เพิ่มผลผลิต
๓. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
๔. พัฒนามาตรฐานคุณภาพสินค้า
๕. การบริหารจัดการกลุ่ม

ตารางที่ ๑๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบลข้าวปุ้น และหมู่ ๒ ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรม	เดือน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้
๑. ลดต้นทุนการผลิต														
๒. เพิ่มผลผลิต														
๓. เพิ่มมูลค่าผลผลิต														
๔. พัฒนามาตรฐาน คุณภาพสินค้า														
๕. การบริหารจัดการกลุ่ม														

๓) ที่อยู่...ม.๔ ตำบลหนองทันน้ำ อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมนี้สิ้นสุดหลังจาก

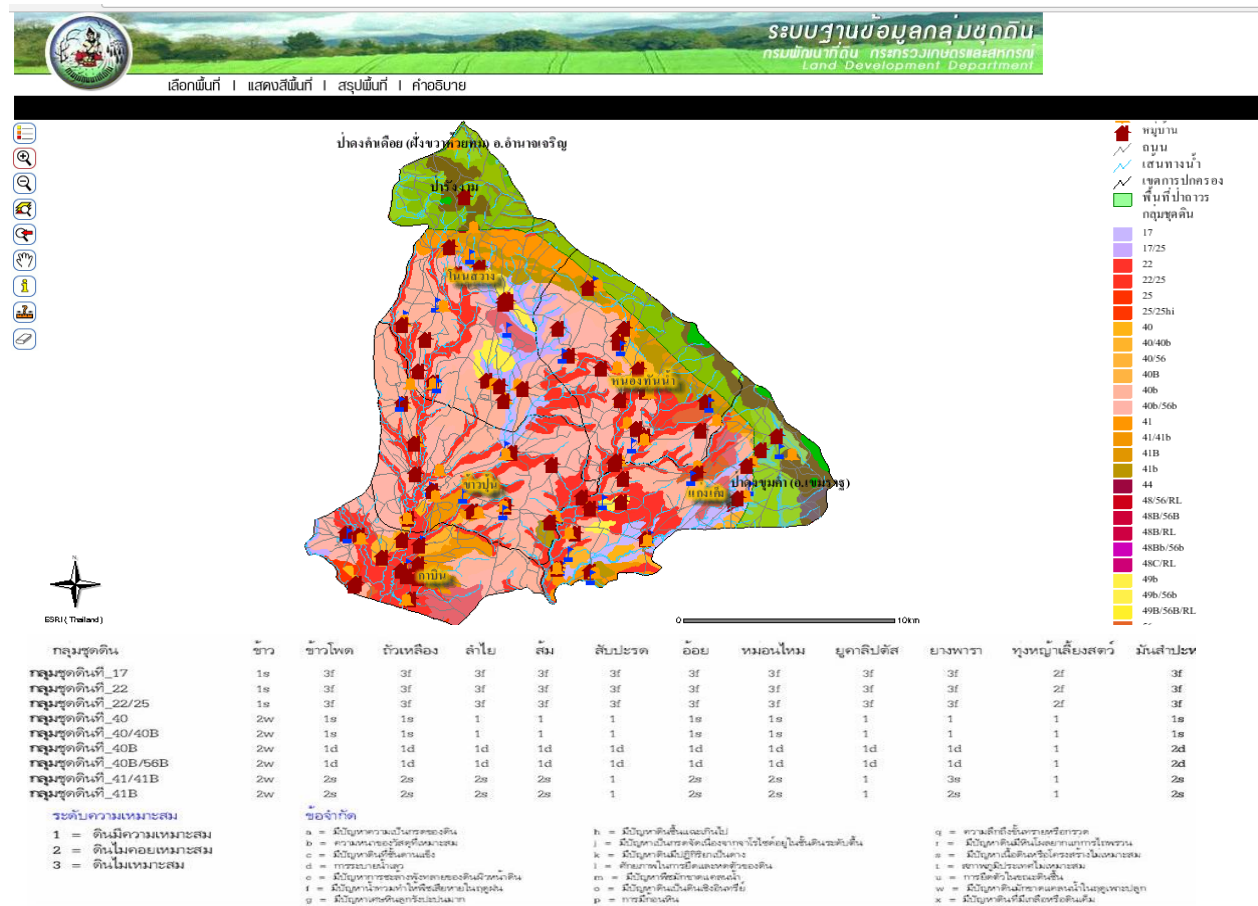
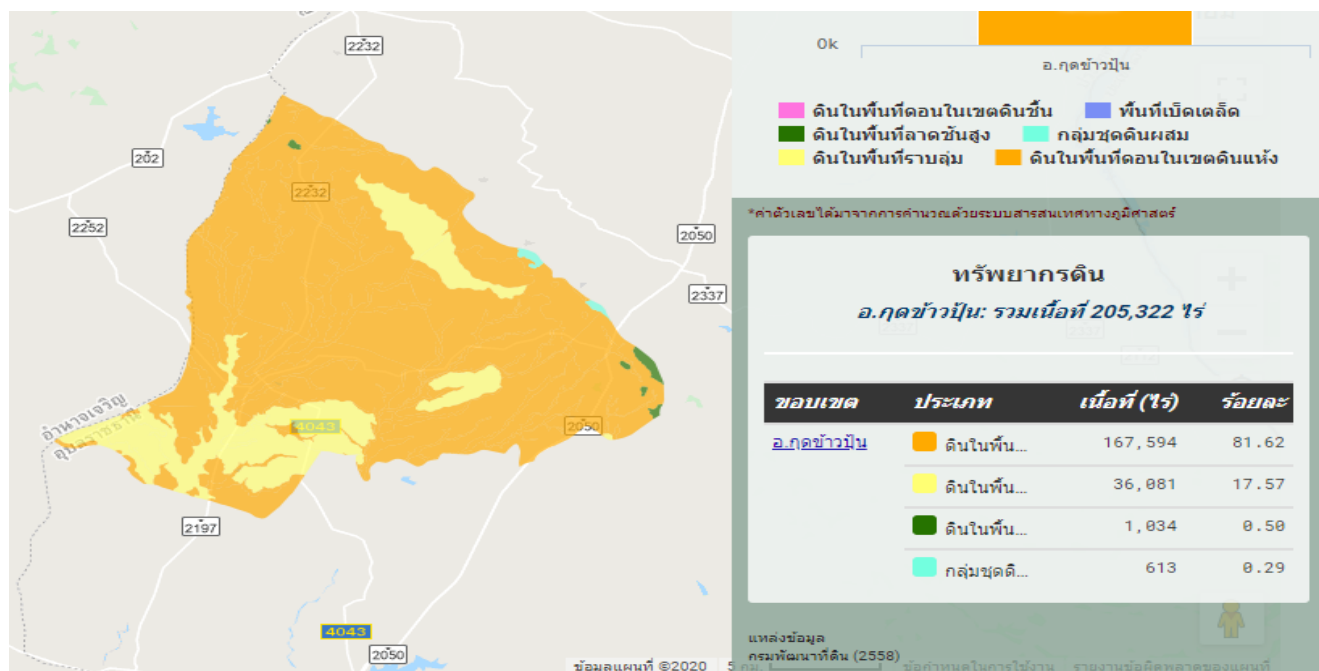
- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๗,๒๒๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๖,๐๐๐ บาท (๑๖.๘๙%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓,๐๐๐ กก./ไร่ เป็น ๔,๒๐๐ กก./ไร่ (๒๐.%)
- เป้าหมายรายได้.....๖,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย.....๔,๑๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุนการผลิต
๒. เพิ่มผลผลิต
๓. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
๔. พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า
๕. การบริหารจัดการกลุ่ม

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรที่ดิน

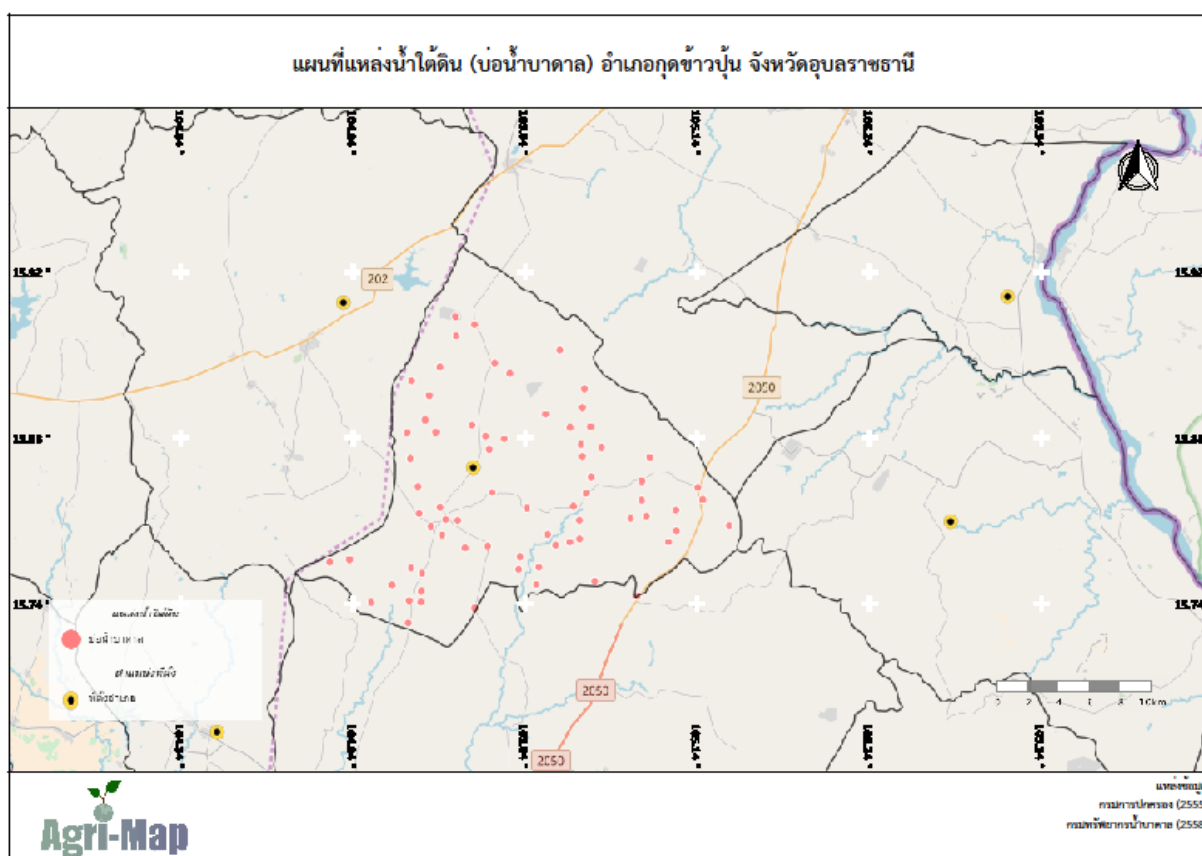
ตารางที่ ๑๑ ทรัพยากรดินคำอธิบายกลุ่มชุดดินและลักษณะทั่วไปของดิน อำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี

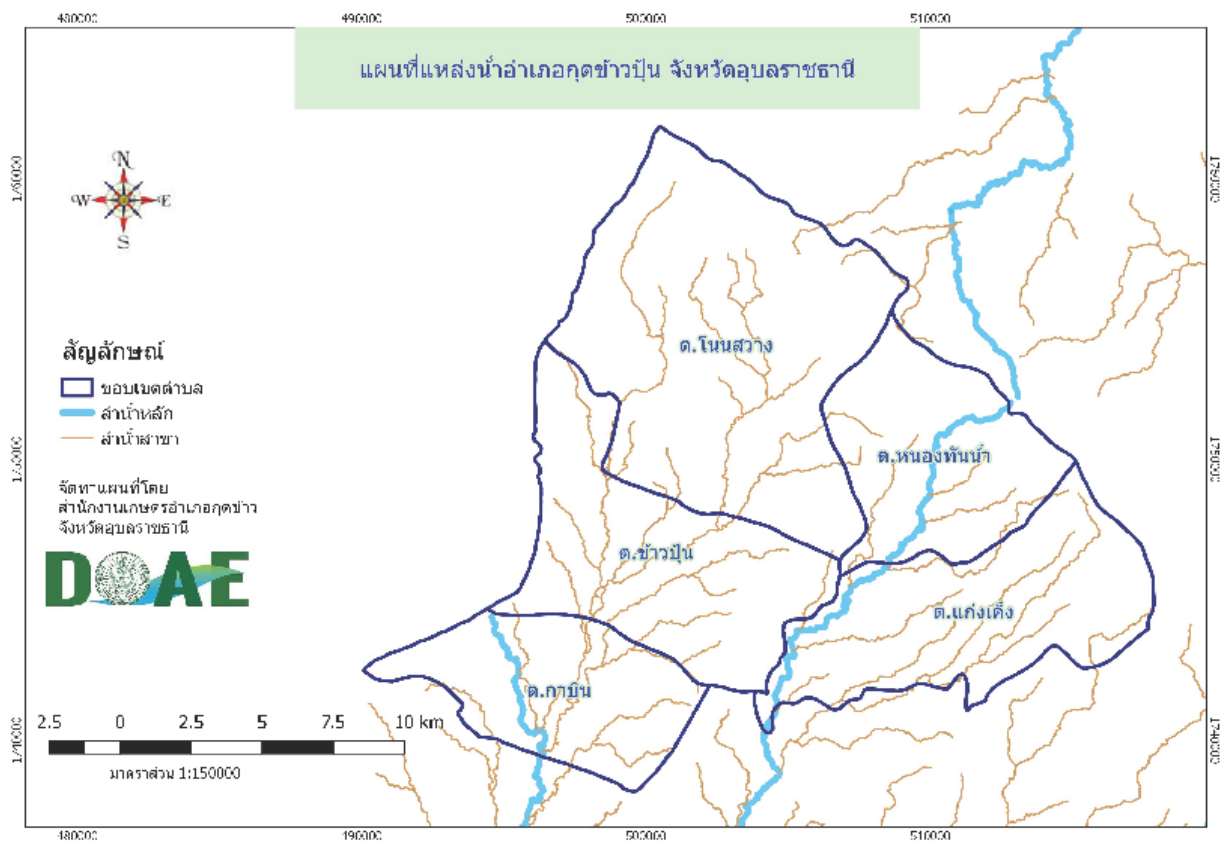
กลุ่มชุดดิน	ลักษณะและคุณสมบัติของดิน
กลุ่มชุดดินที่ ๑๗ (ดินในที่ลุ่ม)	-ลักษณะและสมบัติของดิน เป็นกลุ่มดินร่วนปนทรายสีเทาถึงมาก มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีเนื้อที่เป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนเหนียวปนทรายบางพื้นที่มีชั้นลูกรังในดินล่าง ช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. หรือมีสภาพค่อนข้างสูง ดินบนมีสีน้ำตาลหรือเทา ดินล่างมีสีเทามีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงของศิลาแลงอ่อน การระบายน้ำและความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด และมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน - ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินปนทรายทำให้มีความสามารถในการอุ้มน้ำและดูดซับธาตุอาหารค่อนข้างต่ำ ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำบางพื้นที่ขาดแคลนน้ำและมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายให้กับพื้นที่ไม่ชอบน้ำ แนวทางการจัดการ - การปลูกข้าว ปล่อยให้ม่น้ำขังเพื่อล้างเกลือออกไปจากพื้นที่ เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาปลูก พร้อมปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ไก่กบตอซังปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี - การปลูกพืชไร่พืชผักหรือไม้ผล เตรียมแปลงปลูกโดยการขุดดินให้สั้นร่องกว้าง ๖-๘ เมตร ร่องคูน้ำ กว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบเพื่อป้องกันน้ำแช่ขัง ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี
กลุ่มชุดดินที่ ๒๒	- ลักษณะโดยทั่วไป เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วนสีพื้นเป็นสีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา และอาจพบศิลาแลงอ่อนในดินชั้นล่าง มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำที่ค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ ค่าความเป็นกรดต่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ - ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ - ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เหมาะที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพดินค่อนข้างราบเรียบมีน้ำขังในฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เช่น ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพด ยาสูบ กระเทียม มะเขือเทศ ฯลฯ ก่อนและหลังการปลูกข้าวถ้ามีน้ำชลประทาน หรือมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ในเขตฝนตกชุก เช่น ในภาคใต้และภาคตะวันออก ให้ปลูกยางพาราและไม้ผล
กลุ่มชุดดินที่ ๔๐b/๕๖b (พื้นที่ดอนมีคันดินเพื่อกักเก็บน้ำ) กลุ่มชุดดินพบปะปนในขอบเขตดินเดียวกัน	ชุดดินที่ ๔๐ -เป็นกลุ่มดินร่วนหยาบร่วนละเอียดปนทรายสีเทาถึงมากที่เกิดจากการสลายตัวของหินเนื้อหยาบหรือตะกอนลำนํ้า ดินบนมีสีน้ำตาล ดินล่างมีสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงและอาจพบจุดประสีเหลือง สีน้ำตาลหรือสีเทาในดินล่างการระบายน้ำดีถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นด่างเล็กน้อย ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินปนทรายความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชันดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน (ต่อ) แนวทางการจัดการ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มความสามารถในการอุ้มน้ำของดิน สำหรับการปลูกไม้ผลต้องเตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี ชุดดินที่ ๕๖

	- เป็นกลุ่มดินปานกลางที่มีชั้นลูกรังหรือก้อนกรวดมากในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินเหนียวทับอยู่บนดินร่วนหรือดินเหนียวปนกรวดหรือลูกรัง ดินบนมีสีน้ำตาล ดินล่างมีสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปฏิกริยาของดินเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างเล็กน้อย ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินที่มีชั้นลูกรังหรือก้อนกรวดมากในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม.ความสามารถในการอุ้มน้ำและธาตุอาหารต่ำความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชันจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินค่อนข้างสูง แนวทางการจัดการ ปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกชนิดพืชที่ใช้ปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในการปลูกพืช สำหรับไม้ผลต้องเตรียมหลุมขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ * b หมายถึงทำคันดินเพื่อกักเก็บน้ำสำหรับทำนา
--	--

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอกุ๊ดข้าวปูน เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๐ % ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

อำเภอกุดข้าวปุ้น เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๐ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น ๖๗๘ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลข้าวปุ้น	จำนวน ๑๓๕ บ่อ
ตำบลกาบีน	จำนวน ๑๒๖ บ่อ
ตำบลแก่งเค็ง	จำนวน ๑๑๗ บ่อ
ตำบลโนนสว่าง	จำนวน ๑๘๐ บ่อ
ตำบลหนองหันน้ำ	จำนวน ๑๒๐ บ่อ

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติ น้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอกุดข้าวปุ้น มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๔ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ..-.... แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ...-.... แห่ง

- แหล่งน้ำธรรมชาติ

ในเขตตำบลข้าวปุ้น

- ห้วยตาเหียว
- หนองกุดเอ็ก
- หนองโป่งใหญ่

- อ่างเก็บน้ำโคกก่อง
- อ่างเก็บน้ำห้วยวังกอ

ในเขตตำบลแก่งเค็ง

- ลำห้วยบักขัน
- ลำห้วยบักโซ
- ลำห้วยขุหลุ
- ลำห้วยตาดโตน
- ลำห้วยชุมคำ
- ลำห้วยไผ่
- ลำห้วยหมอนเฒ่า

ในเขตตำบลโนนสว่าง

- ลำห้วยเหียว
- ลำห้วยแสนพัน
- หอนงบักกุด
- สระน้ำสาธารณะ

ในเขตตำบลกาบิน

- ลำน้ำ,ลำห้วย ๘ สาย
- บึง , หอนงและอื่นๆ ๒๐ แห่ง

ในเขตตำบลหนองทันน้ำ

- ลำห้วยขุหลุ ม.๑,๒,๑๓ สภาพน้ำ มีน้ำตลอดปี ใช้เพื่อการเกษตร
- ห้วยตาจันทร์ ม.๓,๔,๕ สภาพน้ำ มีน้ำไม่ตลอดปี ใช้เพื่อการเกษตร
- ห้วยตามม ม.๑๐ สภาพน้ำ มีน้ำไม่ตลอดปี ใช้เพื่อการเกษตร
- ฝายกั้นน้ำที่สำคัญ

ชื่อฝาย ห้วยตาจันทร์ หมู่ ๓ ขนาดยาว ๑๐ เมตร กั้นน้ำ ยาว ๑,๐๐๐ เมตร ลึก ๑.๕ เมตร

ชื่อฝาย ห้วยหินคัน หมู่ ๗ ขนาดยาว ๑๐๐ เมตร กั้นน้ำ ยาว ๑,๐๐๐ เมตร ลึก ๑.๕ เมตร

ชื่อฝาย ห้วยวังตาแก หมู่ ๙ ขนาดยาว ๒๐ เมตร กั้นน้ำ ยาว ๘๐ เมตร ลึก ๑.๕ เมตร

ชื่อฝาย ห้วยอีเผิง หมู่ ๑ ขนาดยาว ๘๐ เมตร กั้นน้ำ ยาว ๑๕๐ เมตร ลึก ๒.๐๐ เมตร

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น

ข้าวหอมมะลิอุบลราชธานี (Ubon Ratchathani Hommali หรือ Kkao Hommali Ubon Ratchathani) หมายถึง ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาว ที่แปรรูปมาจาก ข้าวหอมมะลิพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และ กข ๑๕ ซึ่งปลูกในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีในฤดูนาปี ข้าวมีเมล็ดเรียวยาว ถ้าเป็นข้าวขาวจะมีสีขาวใส เป็นเงา มันวาว มีท้องไข่น้อยกว่าร้อยละ ๖ เมื่อนำมาหุงสุกจะมีกลิ่นหอมและมีความเหนียวนุ่ม มียางข้าวเหนียวปนเล็กน้อยเนื่องจากมีพันธุ์ข้าวเจือปนอยู่ตั้งแต่ในแปลงนาเป็นผลจากเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานีได้จัดสรรพื้นที่ส่วนหนึ่งไว้สำหรับปลูกข้าวเหนียวเพื่อบริโภคในครัวเรือน ทำให้ข้าวหอมมะลิอุบลราชธานีมีลักษณะเฉพาะตัวและด้วยคุณภาพและความมีชื่อเสียงของข้าวหอมมะลิอุบลราชธานีจึงได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคเป็นที่ต้องการของโรงสีและพ่อค้าข้าวทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ

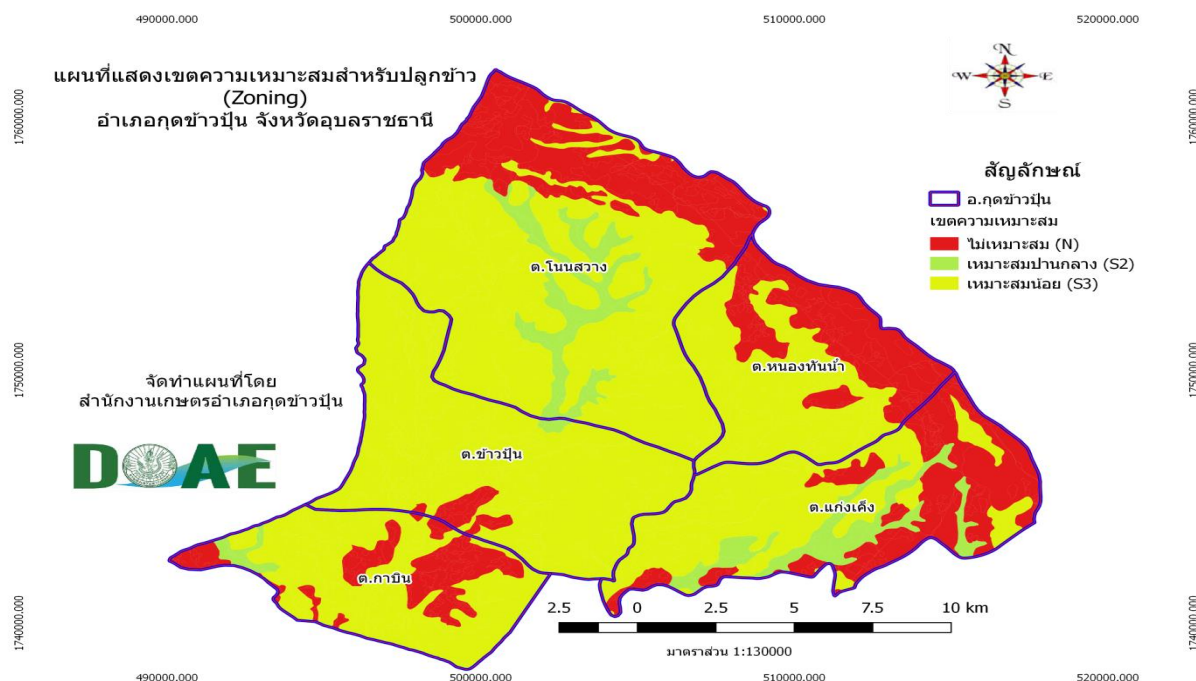
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

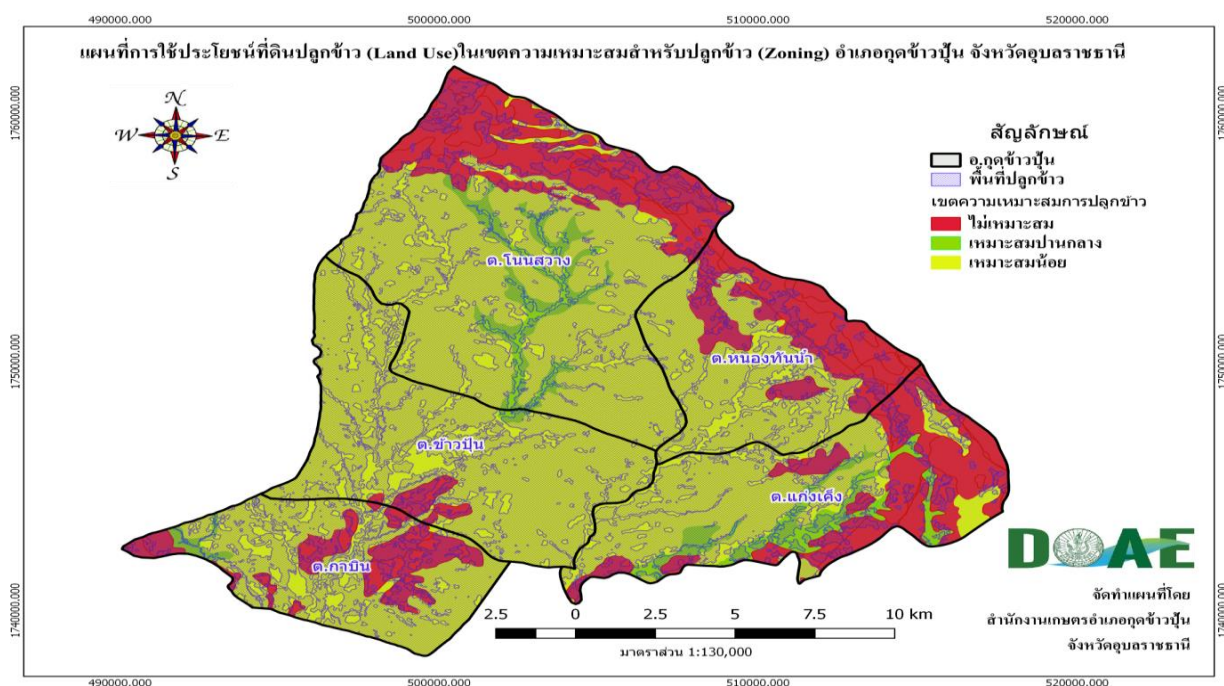
อำเภอหาดขาม มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๑๔๘,๘๑๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - พื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๓,๙๘๕.๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๙ พื้นที่ที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖๕,๓๒๑.๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘๙ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๘๒,๕๐๓.๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔๙

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอหาดขาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ข้าว จำนวน ๑๔๘,๘๑๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลโนนสว่าง จำนวน ๓๙,๘๓๘ ไร่ รองลงมาคือตำบลหาดขาม จำนวน ๓๘,๒๕๖ ไร่ ตำบลหนองหาน้ำ จำนวน ๒๘,๖๔๔ ไร่ ตำบลแก่งเค็ง จำนวน ๒๓,๔๒๓ ไร่ และตำบลกาบีน จำนวน ๑๘,๖๔๙ ไร่ ตามลำดับ

(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริงข้าว.

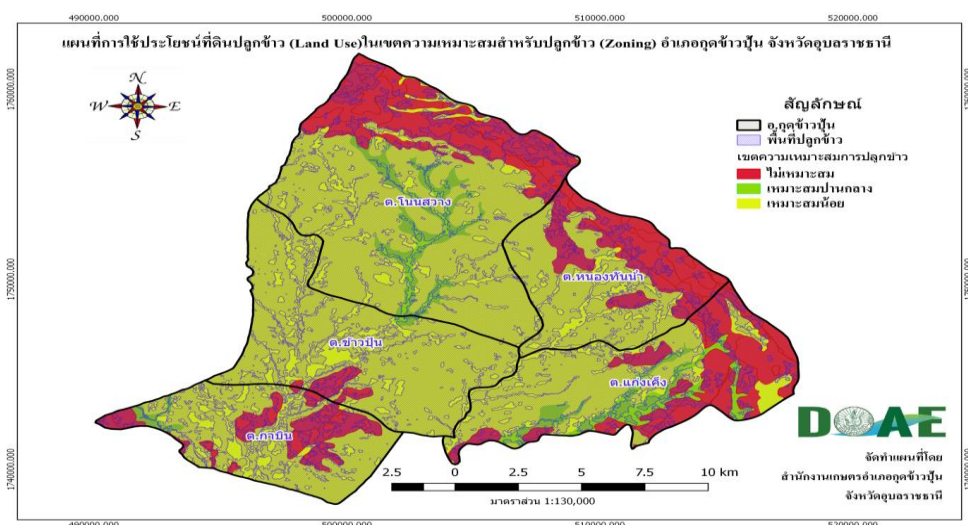
ตารางที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวในเขตความเหมาะสมและไม่เหมาะสมปลูกข้าว อำเภออุตุข้าวปุ้น

เขตความเหมาะสม	เหมาะสมกับการปลูกข้าว (ไร่)	ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (ไร่)
	S๑ + S๒	S๓ + N
ต.กาบีน	๘๒๑.๒๘	๒๕,๘๑๔.๒๖
ต.แก่งเค็ง	๕,๙๖๖.๗๐	๓๑,๙๐๕.๘๙
ต.ข้าวปุ้น	๒๘๘.๑๐	๓๙,๘๘๐.๘๒
ต.โนนสว่าง	๖,๙๒๕.๙๙	๖๒,๘๗๓.๔๓
ต.หนองทันน้ำ	-	๒๙,๕๕๖.๘๐
รวม	๑๓,๙๖๒.๐๗	๑๙๐,๐๖๑.๒๓

- พื้นที่ปลูกข้าวที่ปลูกในพื้นที่เหมาะสม (S๑+S๒) มีพื้นที่ ๑๓,๙๖๒ ไร่
- พื้นที่พื้นที่ปลูกข้าวที่ปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S๓, +N) พื้นที่ ๑๙๐,๐๖๑ ไร่

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภออุตุข้าวปุ้น มีพื้นที่ข้าว จำนวน ๑๔๘,๘๑๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลโนนสว่าง จำนวน ๓๙,๘๘๘ ไร่ รองลงมาคือตำบลข้าวปุ้น จำนวน ๓๘,๒๕๖ ไร่ ตำบลหนองทันน้ำ จำนวน ๒๘,๖๔๔ ไร่ ตำบลแก่งเค็ง จำนวน ๒๓,๔๒๓ ไร่ และตำบลกาบีน จำนวน ๑๘,๖๔๗ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภออุตุข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ข้าวปุ้น	๒,๕๑๗	๓๘,๒๕๖	๓๘,๒๕๖	๑๒,๘๕๔	๓๓๖
โนนสว่าง	๒,๒๗๖	๓๙,๘๘๘	๓๙,๘๘๘	๑๓,๓๘๕.๕๗	๓๓๖
แก่งเค็ง	๑,๔๒๕	๒๓,๔๒๓	๒๓,๔๒๓	๗,๘๗๐.๑๒	๓๓๖
หนองทันน้ำ	๑,๕๑๘	๒๘,๖๔๔	๒๘,๖๔๔	๙,๖๒๔.๓๘	๓๓๖
กาบีน	๑,๑๓๑	๑๘,๖๔๗	๑๘,๖๔๗	๖,๒๖๕.๓๙	๓๓๖
รวม	๘,๘๖๗	๑๔๘,๘๑๐	๑๔๘,๘๑๐	๔๙,๙๙๙.๔๖	๓๓๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออุตุข้าวปุ้น, พ.ศ.๒๕๖๕

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ข้าว : การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑. การปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่ทำนาหว่าน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ นาหว่าน ๑๐-๑๕ กิโลกรัม/ไร่ เริ่มเดือน พฤษภาคม – กรกฎาคม

๒. การใช้พันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่ปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ๑๐๕ , กข.๑๕ และข้าวเหนียว กข๖ โดยส่วนใหญ่เก็บพันธุ์ไว้ใช้เอง

๓. การเตรียมดิน การเตรียมดินแยกได้เป็น ๒ ขั้นตอนการไถตะ และไถแปร

๔. การดูแลรักษา

- การจัดการดินทำการไถกลบตอซังข้าวหลังการเก็บเกี่ยว

- การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๑ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ประมาณ ๒๐-๓๐ วัน

หลังข้าวออก

- การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ที่ระยะกำเนิดช่อดอก หรือ ๓๐ วันก่อนข้าวออกดอก

- โรคที่พบเช่น โรคไหม้ ป้องกันโดยการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและมีการใช้สารกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ

๕. การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร ในการ ไถ เป็นการรับจ้าง

๖. การเก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บเกี่ยว ๒๘-๓๐ วัน หลังวันออกดอก เริ่มเก็บเกี่ยว พฤศจิกายน – ธันวาคม เกี่ยวด้วยรถเกี่ยวข้าว และบางส่วนใช้แรงงานคน ตากข้าวให้ความชื้นลดลงเหลือประมาณ ๑๔-๑๕ % ก่อนจำหน่าย

๗. การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก ในรอบปี/ฤดูกาลผลิต

เกษตรกรในอำเภอกุดข้าวปุ้น มีการปลูกข้าวปุ้น ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←→		△				▽	

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอกุดข้าวปุ้น มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๓,๖๗๕ บาท และไม่มีพื้นที่ในเขตชลประทาน

ตารางที่ ๑๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับที่	รายการลงทุน (ไร่)	ปี ๒๕๖๕
		นาปี (บาท)
๑	ค่าเตรียมดิน	๕๐๐
๒	ค่าพันธุ์ข้าวปลูก	๑๗๕
๓	ค่าจ้างหว่านข้าว	๓๐๐
๔	ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๐-๐ จำนวน ๕๐ กก./ไร่	๑,๕๐๐
	สูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๕๐ กก./ไร่ หรือ สูตรอื่นๆ	๑,๔๕๐
๕	ค่าจ้างหว่านปุ๋ย	๑๕๐
๖	ค่ารถเกี่ยวนา	๖๕๐
๗	ค่าขน (จากนาไปโรงสี)	๑๐๐
๘	รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	๔,๘๒๕
	- ผลผลิตจำนวน (กก/ไร่)	๔๒๐
	- ราคาเฉลี่ย (บาท/ไร่)	๕,๘๘๐
	- รายได้เฉลี่ย (บาท/ไร่)	๕,๘๘๐
	- กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๑,๐๕๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

การจำหน่ายข้าวของเกษตรกรอำเภอภูพาน จำหน่ายให้จตุรรับซื้อในพื้นที่อำเภอภูพาน เช่น สหกรณ์การเกษตร และอำเภอใกล้เคียง เช่น อำเภอเขมราฐ ตระการพืชผล และอำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ

(๑) วิธีการตลาด

ตารางที่ ๑๔ : แสดงข้อมูลจตุรรับซื้อข้าวสำหรับปี ๒๕๖๖

ที่	ชื่อโรงงาน/ แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง	พิกัด		ปริมาณ การรับซื้อ ตัน/ปี	ราคารับซื้อ (บาท)	ช่วง เวลารับซื้อ
			X	Y			
๑	ลานมันขมพูพาณิชย์	ระเวลา	๕๓๒๒๑๐	๑๖๙๘๘๒๒	๑,๐๐๐	๒.๙๐	ธ.ค.-พ.ค.
๒	ลานมันทศพลพืชผล	ระเวลา	๕๓๑๖๐๘	๑๖๙๖๒๕๕	๑,๐๐๐	๒.๙๐	ธ.ค.-พ.ค.
๔	ลานมันเฮงพานิช	ดอนจิก	๕๒๗๖๒๑	๑๖๗๓๕๕๕	๓๐,๐๐๐	๒.๙๐	ธ.ค.-พ.ค.
รวม					๓๒,๐๐๐	๒.๙๐	

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๖

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

จตุรรับซื้อข้าวในเขตอำเภอภูพาน มีจำนวน ๗ แห่ง มีปริมาณการรับซื้อรวม ๓๕,๐๐๐ ตัน/ปี

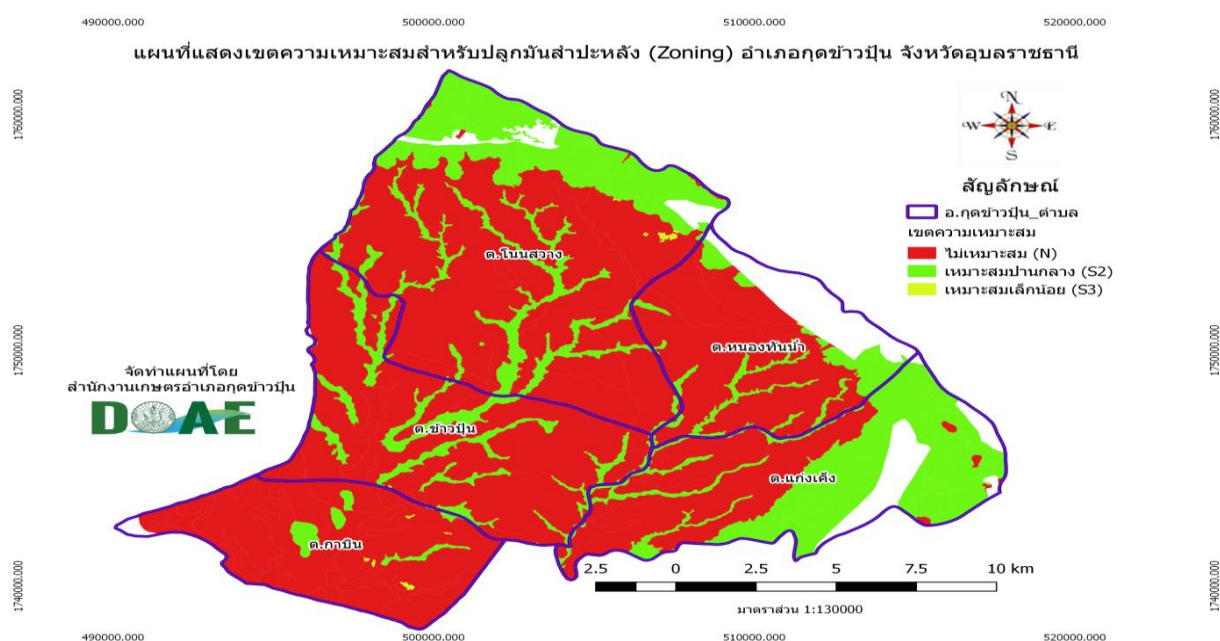
ชนิดสินค้าน้ำมันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

(๔) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภออุทุมพรพิสัย มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๙๓,๒๐๗.๙๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวนไร่ คิดเป็นร้อยละ ...-..... พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕๑,๘๔๕.๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๓๐.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๔๑,๑๓๐.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๐๕

ตารางที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง (Zoning)

ตำบล	เขตความเหมาะสม			ผลรวมทั้งหมด
	N	S๒	S๓	
กาบีน	๒๑,๘๗๗.๘๔	๑,๑๙๑.๙๘	๑๐๓.๙๒	๒๓,๑๗๓.๗๔
แก่งเค็ง	๑๖,๒๕๑.๓๙	๑๘,๐๗๕.๖๗	-	๓๔,๓๒๗.๐๖
ข้าวปุ้น	๓๖,๖๗๔.๕๙	๖,๖๐๙.๕๔	-	๔๓,๒๘๔.๑๓
โนนสว่าง	๓๖,๔๓๖.๙๓	๑๖,๖๑๗.๘๑	-	๕๓,๐๕๔.๗๔
หนองตันน้ำ	๒๗,๕๐๐.๘๔	๕,๘๖๓.๓๖	๑๒๖.๘๒	๓๓,๔๙๑.๐๒
ผลรวมทั้งหมด	๑๔๑,๑๓๐.๕๐	๕๑,๘๔๕.๙๖	๒๓๐.๗๔	๑๙๓,๒๐๗.๒๐

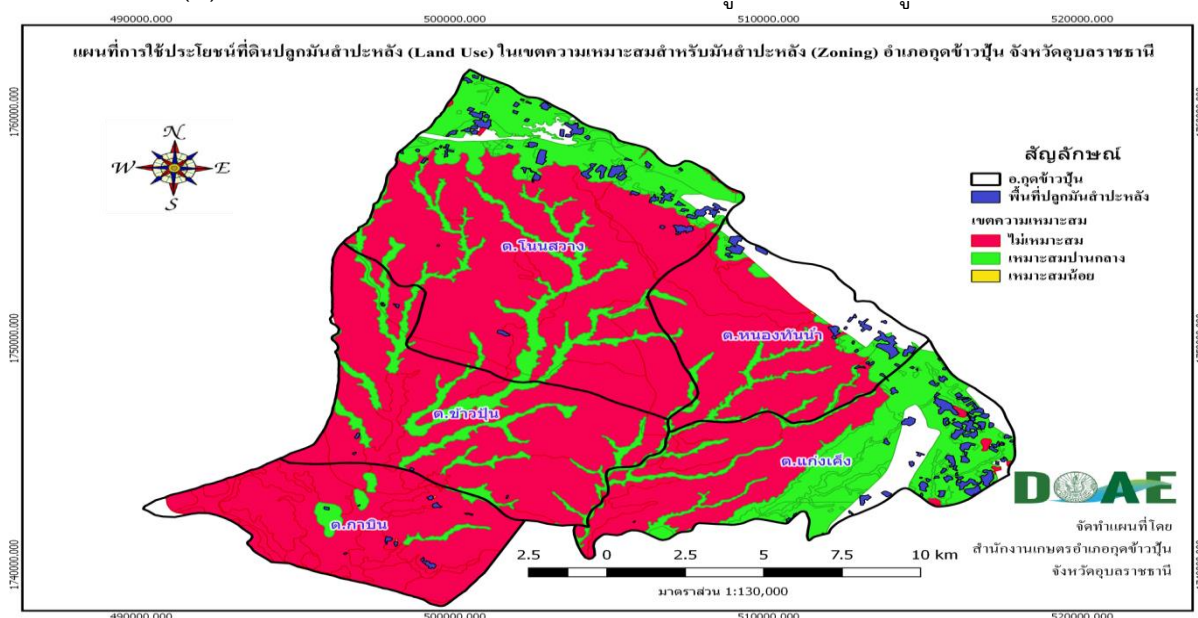
ตารางที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (Land Use)

ตำบล	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)
กาบิน	๑๕๐
แก่งเค็ง	๒,๘๐๐
ข้าวปุ้น	๗๐
โนนสว่าง	๒,๖๘๐
หนองทันน้ำ	๔,๒๖๐
ผลรวมทั้งหมด	๙,๙๖๐

(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๙,๙๖๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด คือ ตำบลหนองทันน้ำ จำนวน ๔,๒๖๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลแก่งเค็ง จำนวน ๒,๘๐๐ ไร่ ตำบลโนนสว่าง จำนวน ๒,๖๘๐ ไร่ ตำบลกาบิน ๑๕๐ ไร่ และตำบลข้าวปุ้น จำนวน ๗๐ ไร่

(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริงมันสำปะหลัง

ตารางที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ในเขตความเหมาะสมและไม่เหมาะสมปลูกมันสำปะหลัง อำเภออุทุมพรพิสัย

เขตความเหมาะสม	เหมาะสมกับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)	ไม่เหมาะสมกับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)
	S๑ + S๒	S๓ + N
ต.กาบิน	๗๖๙.๙๔	๑๒,๓๔๕.๙๔
ต.แก่งเค็ง	๑๑,๙๓๘.๔๓	๑๐,๓๘๕.๒๘
ต.ข้าวปุ้น	๔๑๐.๒๖	๒๑,๙๔๔.๓๓
ต.โนนสว่าง	๑๓,๑๗๓.๖๘	๓๓,๐๙๕.๘๙
ต.หนองทันน้ำ	๕,๓๔๒.๖๕	๒๔,๙๙๑.๒๒
รวม	๓๑,๖๓๔.๙๕	๑๐๒,๘๑๒.๖๖

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓

(๔) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภออุทุมพรพิสัย มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๙๓,๒๐๗.๙๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวนไร่ คิดเป็นร้อยละ ...-..... พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕๑,๘๔๕.๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๓๐.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๔๑,๑๓๐.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๐๕

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๙,๙๖๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองหาน จำนวน ๔,๒๖๐ ไร่ จำนวน ๓๘๐ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลแก่งเค็ง จำนวน ๒,๘๐๐ ไร่ จำนวน ๓๐ ครัวเรือน ตำบลโนนสว่าง จำนวน ๒,๖๘๐ ไร่ จำนวน ๓๕๖ ครัวเรือน ตำบลกาบิน ๑๕๐ ไร่ จำนวน ๖๒ ครัวเรือน และตำบลข้าวปุ้น จำนวน ๗๐ ไร่ จำนวน ๓๖ ครัวเรือน

ตารางที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก)
ข้าวปุ้น	๓๖	๗๐	๗๐	๑๕๔.๐๐	๒,๒๐๐
โนนสว่าง	๓๕๖	๒,๖๘๐	๒,๖๘๐	๕,๘๙๖.๐๐	๒,๒๐๐
แก่งเค็ง	๓๘๐	๒,๘๐๐	๒,๘๐๐	๖,๑๖๐	๒,๒๐๐
กาบิน	๖๒	๑๕๐	๑๕๐	๓๓๐	๒,๒๐๐
หนองหาน	๓๘๐	๔,๒๖๐	๔,๒๖๐	๙,๓๗๒	๒,๒๐๐
รวม	๗๓๙	๙,๙๖๐	๙,๙๖๐	๒๑,๙๑๒	๒,๒๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออุทุมพรพิสัย, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง

๑. การเตรียมดิน ไถ ๒ ครั้ง ด้วยผาน ๓ และผานไถลึกประมาณ ๘-๑๒ นิ้ว และยกร่องปลูกการเตรียมท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังเป็นพืชที่ขยายด้วยลำต้น โดยอายุของท่อนพันธุ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในช่วง ๘-๑๒ เดือน ขนาดความยาวของท่อนพันธุ์ ประมาณ ๒๐-๒๕ เซนติเมตร มีจำนวนตาประมาณ ๑๐ ตาขึ้นไปต่อ ๑ ท่อนพันธุ์ ระยะปลูกมันสำปะหลังระยะ ๑๐๐×๑๐๐ เซนติเมตร ปลูกช่วงเดือน มกราคม – เมษายน

๒. ใช้พันธุ์มันสำปะหลังเกษตรศาสตร์ ๕๐ และห้วยบง ๖๐ ระยะของ ๗๒

๓. ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตร ๑๖-๘-๑๖ ในอัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้งละเท่าๆกัน ในครั้งแรกใส่หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว ๑ เดือน ครั้งที่ ๒ ใส่เมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ ๓ เดือน

๔. แผลงศัตรูพืชเพลี้ยแป้งสีชมพูในพื้นที่ แต่ยังควบคุมได้ ด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์

๕. การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร การไถดะ และไถโดยใช้รถไถนาเดินตาม เก็บเกี่ยวโดยใช้รถไถนาขนาดเล็ก

๖. การเก็บเกี่ยวผลผลิต เกี่ยวด้วยแรงงานคน,รถไถ เก็บเกี่ยวตลอดปี และขายหัวสด

๔) ปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง

เกษตรกรในอำเภอหาดขาม มีการปลูกมันสำปะหลัง ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม ถึง เดือน เมษายน ปลูกสูงสุดในเดือน มีนาคม การเก็บเกี่ยวระหว่าง มกราคม ถึงเดือน เมษายน เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน มีนาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง			△									↔
	←	▽	→									↔

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอหาดขาม มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๕,๗๕๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๑ แสดงต้นทุนการผลิต มันสำปะหลัง อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี

ต้นทุนการผลิต	จำนวนเงิน (บาท)
๑ ค่าพันธุ์	๑,๙๐๐
๒ ค่าปุ๋ยเคมี/อินทรีย์และเคมีภัณฑ์บำรุงพืช	๑,๒๐๐
๓ ค่ายาฆ่าแมลง และสารกำจัดวัชพืช	๒๐๐
๔ ค่าจ้างรถไถเตรียมดิน/รถเก็บเกี่ยว/นวด	๑,๒๐๐
๕ ค่าอุปกรณ์การเกษตร/อุปกรณ์ให้น้ำ/การดูแลรักษา	๒๐๐
๖ ค่าแรงงานตั้งแต่ปลูก/ดูแลรักษา/เก็บเกี่ยว	๗๕๐
๗ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๓๐๐
ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	๕,๗๕๐

ผลผลิตเฉลี่ย ๒.๒ ตัน/ไร่

ราคาปัจจุบันตันละ ๒,๙๐๐ บาท

เป็นเงิน ๖,๓๘๐ บาท

หักต้นทุน ๕,๗๕๐ บาท

กำไร ๖๓๐ บาท

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหาดขาม, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำหน่ายเป็นหัวมันสดและมันเส้น โดยจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อที่ใกล้เคียงกับแปลงปลูก

(๑) วิธีการตลาด

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี มีจุดรับซื้อมันสำปะหลัง ๗ แห่ง

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลจุดรับซื้อมันสำปะหลัง/โรงงาน ปี ๒๕๖๕/๖๖

ที่	ที่ตั้งพิกัด	จุดพิกัด		ปริมาณการรับซื้อ (ตัน)	ช่วงเวลา
		X	Y		
๑	- ร้านโชคประเสริฐ ม.๑ ต.ข้าวปุ้น	๔๙๙๐๓๖	๑๗๔๕๕๐๕	๖,๐๐๐	ตลอดปี
๒	- ร้านโชคอนันต์ ม.๑ ต.ข้าวปุ้น	๔๙๘๕๘๖	๑๗๔๕๕๗๐	๓,๐๐๐	ตลอดปี
๓	- ร้านโชคฮวดเอง ม.๑๕ ต.โนนสว่าง	๕๐๑๕๖๙	๑๗๕๒๒๙๒	๑๐,๐๐๐	ตลอดปี
๔	- ร้านโชครุ่งสว่างวงศ์ รุ่งเรืองพืชผล ม.๙ ต.แก่งเค็ง	๕๑๓๗๒๕	๑๗๔๔๐๔๘	๓,๐๐๐	ตลอดปี
๕	- ร้านเอกเจริญรุ่งเรืองพืชผล ม.๗ ต.แก่งเค็ง	๕๑๔๖๐๕	๑๗๔๔๐๔๘	๓,๐๐๐	ตลอดปี
๖	- ร้านรุ่งตะวันการเกษตร ๒ ม.๑๓ ต.ข้าวปุ้น	๕๐๕๒๓๐	๑๗๔๖๓๔๘	๕,๐๐๐	ตลอดปี
๗	- ร้านรุ่งตะวันการเกษตร ม.๗ ต.ข้าวปุ้น	๕๐๕๑๓๑	๑๗๔๔๐๔๔	๕,๐๐๐	ตลอดปี
	รวม			๓๒,๐๐๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๔

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอภูซำปูน มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านมันสำปะหลัง จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๑ ราย

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

นายสมาน พูลสุข อยู่บ้านเลขที่ ๙๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลแก่งเค็ง อำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี มีความชำนาญด้าน

๑. การจัดการผลิตมันสำปะหลัง

๒. แปลงพยากรณ์ศัตรูพืช

ตารางที่ ๒๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี

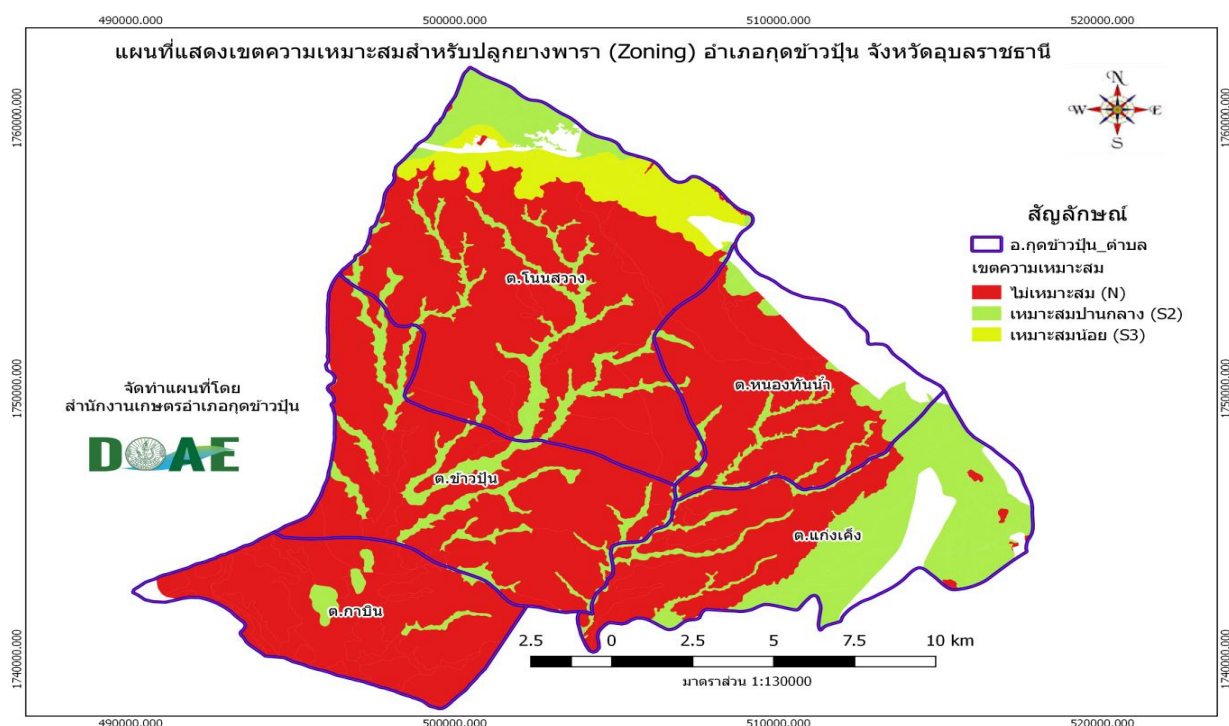
ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายสมาน พูลสุข	๗	แก่งเค็ง	ภูซำปูน	๒๕๖๐	มันสำปะหลัง

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๕

ชนิดสินค้าทางการเกษตร

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

เหมาะสมในการปลูกข้าวของอ่างลุ่มน้ำเจ้าพระยา คือ มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกข้าวในระดับปานกลาง (S2) จำนวน ๔๐,๘๔๖ ไร่ พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว (N+S3) จำนวน ๑๔๖,๔๘๓ ไร่ แยกย่อยตำบลได้

ตารางที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ความเหมาะสม (Zoning) สำหรับปลูกข้าว

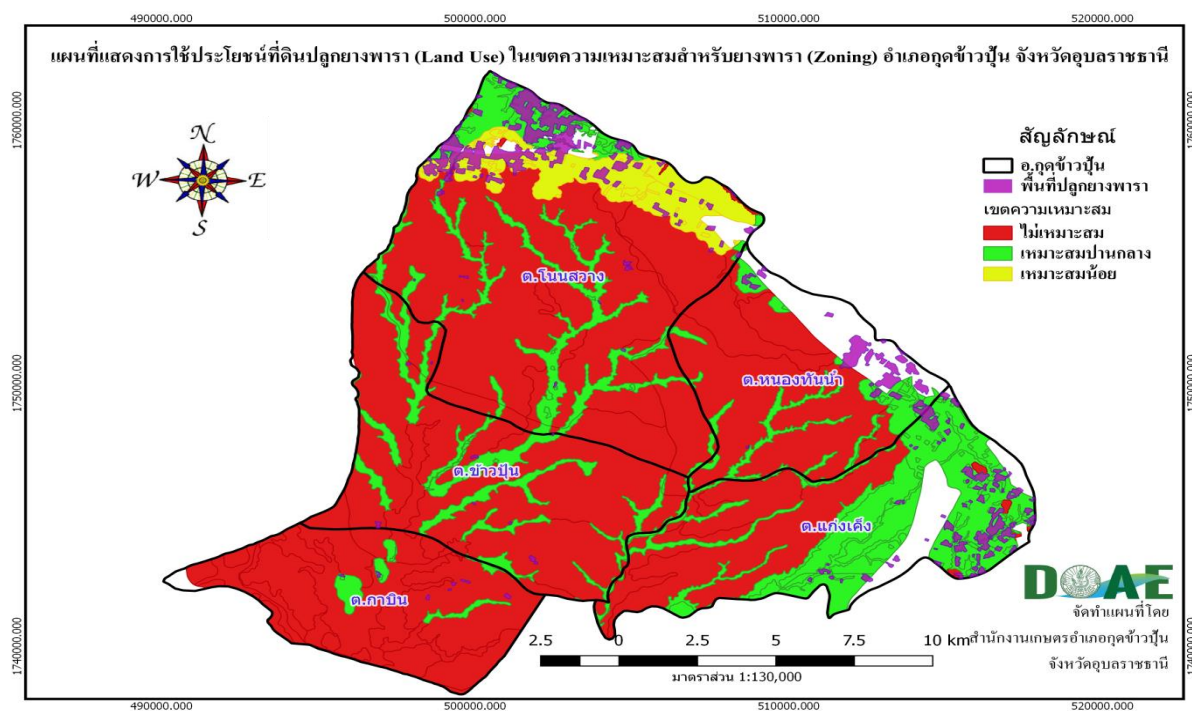
ตำบล	เขตความเหมาะสม			ผลรวมทั้งหมด
	N	S2	S3	
กาบิน	๒๑,๘๘๑.๗๖	๑,๑๘๘.๙๓	-	๒๓,๐๗๐.๖๙
แก่งเค็ง	๑๖,๒๓๘.๓๘	๑๘,๐๙๙.๕๒	-	๓๔,๓๓๗.๙๐
ข้าวปุ้น	๓๖,๖๙๑.๒๗	๖,๕๘๕.๙๑	-	๔๓,๒๗๗.๑๘
โนนสว่าง	๓๖,๔๕๐.๗๖	๑๑,๒๐๙.๔๕	๕,๓๙๔.๘๐	๕๓,๐๕๕.๐๑
หนองทันน้ำ	๒๗,๗๒๒.๘๓	๓,๗๕๒.๓๕	๒,๐๐๕.๐๐	๓๓,๔๘๐.๑๘
ผลรวมทั้งหมด	๑๓๘,๐๘๔.๙๙	๔๐,๘๔๖.๑๖	๗,๓๙๙.๘๑	๑๘๖,๓๓๐.๙๖

ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี , ๒๕๖๓

(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี มีเกษตรกรปลูกยางพารา จำนวน ๘๖๘ ครัวเรือน พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๙,๐๘๖.๕๐ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๘,๖๖๕ ไร่ ผลผลิตรวม ๑,๘๐๙ ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๔๕ กิโลกรัม/ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากในพื้นที่ตำบลโนนสว่าง หนองทันน้ำ และแก่งเค็ง

(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

ตารางที่ ๒๕ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก)
หาดขาม	๒๖	๒๐๕.๗๕	๒๐๐	๔๙	๒๔๕
โนนสว่าง	๕๑๖	๕,๔๙๕.๕๐	๕,๑๙๕	๑,๒๗๒.๗๗	๒๔๕
แก่งเค็ง	๖๓	๕๘๐.๗๕	๕๑๐	๑๒๔.๙๕	๒๔๕
กาบีน	๓๗	๒๙๖.๒๕	๒๘๐	๖๘.๖๐	๒๔๕
หนองทันน้ำ	๒๒๘	๒,๕๒๐.๒๕	๒,๔๘๐	๖๐๗.๖๐	๒๔๕
รวม	๘๖๘	๙,๐๘๖.๕๐	๘,๖๖๕	๒,๑๒๒.๙๒	๒๔๕

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑) การเตรียมดิน ไถพรวนและไถพรวนอย่างน้อย ๒ ครั้ง พร้อมทั้งเก็บตอไม้ เศษไม้ และเศษวัชพืชออกให้หมด เพื่อปรับหน้าดินให้เหมาะสมกับการปลูก

๒) ใช้พันธุ์ RRIC ๑๑๐ , RRIM ๖๐๐

๓) ต้องวางแผนปลูกตามแนวตะวันออก-ตะวันตก โดยมีระยะปลูก ๒.๕ x ๘.๐ เมตร หรือ ๓.๐ x ๗.๐ เมตร หรือ ๓.๐ x ๖.๐ เมตร ในแหล่งปลูกยางใหม่ โดยมีขนาดของหลุม ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร

๔) การดูแลรักษา ให้ทำการฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากสารเร่ง พด.๒ ให้พืชปุ๋ยสดทุก ๗ วัน อัตรา ๒ ลิตรต่อไร่ นำมาเจือจาง ๑:๑,๐๐๐ เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของพืชปุ๋ยสด และหลังจากปลูกยางพาราแล้ว ๑๕ วัน ให้ฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำให้กับยางพาราทางใบ หรือราตรดลงดินทุก ๑ เดือน และให้ฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำกับพืชตระกูลถั่วที่ปลูกคลุมดินด้วย ตัดแต่งกิ่งยางพาราก็เพื่อต้องการให้ยางมีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ได้รูปทรงที่เหมาะสม ทั้งลำต้นและบริเวณทรงพุ่ม

๕) หลังจากปลูกยางพาราได้ ๑๕ วัน ให้ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดิน เช่น ถั่วคาโลโปโกเนียม อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วคุดชู อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วฮามาต้า อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อไร่ โรยเป็นแถวแทรกระหว่างยางพารา เพื่อป้องกันกำจัดวัชพืช ป้องกันการชะล้างพังทลาย และเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

๖) การกรีดยางสามารถทำการกรีดยางได้เมื่อต้นยางอายุ ๖ ปี ขนาดเส้นรอบวงของลำต้น บริเวณที่ทำการกรีดยางไม่ต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร โดยกรีดครั้งลำต้น ความสูง ๑๕๐ เซนติเมตร จากพื้นดิน โดยกรีดทำมุม ๓๐ องศา กับแนวระนาบ และเอียงจากซ้ายบนลงมาขวาล่าง ตัดรางรองรับน้ำยางทางด้านหน้าประมาณ ๓๐ เซนติเมตร และติดลวดรับถ้วยน้ำยางให้ห่างจากรางรองรับน้ำยางลงมาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร กรีดยางให้ลึกใกล้เนื้อไม้มากที่สุด แต่ไม่ควรถึงเนื้อไม้ เมื่อกรีดยางเสร็จ ควรฉีดพ่นหรือทาบริเวณที่กรีดด้วยปุ๋ยอินทรีย์น้ำเจือจาง ๑:๑,๐๐๐ เพื่อให้ยางมีน้ำยางมากที่สุด ยึดอายุการกรีดยางและต้นยางเสียหายน้อยที่สุด

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอหาดข่าวปูน มีการปลูกยางพารา ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน ถึงเดือน สิงหาคม ปลูกสูงสุดในเดือน กรกฎาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือน ตุลาคม ถึง เดือน ธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน ธันวาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอหาดข่าวปูน จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา							△					▽

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอหาดข่าวปูน จังหวัดอุบลราชธานี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหาดข่าวปูน, พ.ศ.๒๕๖๓)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอหาดข่าวปูน มีต้นทุนการผลิตยางพารา เป็นเงิน ๑๓,๗๙๐ บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๒๖ แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ อำเภอภูซำบูน จังหวัดอุบลราชธานี

ต้นทุนการผลิต	จำนวน (บาท)
๑ ค่าพันธุ์	๑๑,๔๐๐
๒ ค่าปุ๋ยเคมี/อินทรีย์และเคมีภัณฑ์บำรุงพืช	๕๐๐
๓ ค่ายาฆ่าแมลง และสารกำจัดวัชพืช	๒๔๐
๔ ค่าจ้างรถไถเตรียมดิน/รถเก็บเกี่ยว/นวด	๑,๑๐๐
๕ ค่าอุปกรณ์การเกษตร/อุปกรณ์ให้น้ำ/การดูแลรักษา	๑๕๐
๖ ค่าแรงงานตั้งแต่ปลูก/ดูแลรักษา/เก็บเกี่ยว	๒๐๐
๗ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐
ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่.)	๑๓,๗๙๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรภูซำบูน ,๒๕๖๕

ผลผลิตเฉลี่ย ๒๔๕ กก./ไร่ ณ ความชื้น %

ราคาผลผลิต กก.ละ ๑๘ บาท (ยางก้อนถ้วย)

เป็นเงิน ๔,๔๑๐ บาท

หักต้นทุน ๑๓,๗๙๐. บาท

กำไร (ขาดทุนในช่วงการเก็บเกี่ยวช่วงปี ๒ ปี)..... บาท/ไร่ พืชยืนต้น เก็บเกี่ยวได้นานหลายปี

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑. วิธีการตลาดยางพารา เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติดังนี้ มีการผลิตเป็นน้ำยางสด ยางแผ่น ยางก้อนถ้วย ซึ่งราคาจะแตกต่างกัน

ตลาดที่สำคัญ ได้แก่ จุดรับซื้อในพื้นที่อำเภอภูซำบูน และอำเภอใกล้เคียง

๒. แหล่งรับซื้อผลผลิต/โรงงานแปรรูป

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลจัดรับซื้อยางพารา ปี ๒๕๖๕

ที่	ที่ตั้งพิกัด	จุดพิกัด		ปริมาณการรับซื้อ (ตัน)	ช่วงเวลา
		X	Y		
๑	- สหกรณ์การเกษตรภูซำบูน	๔๙๙๒๓๕	๑๗๔๕๘๗๒	๒,๐๐๐	ตลอดปี
๒	- สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลโนนสว่าง	๕๐๑๓๙๔	๑๗๔๕๘๘๐๗	๒,๒๐๐	ตลอดปี
	รวม			๔,๒๐๐	

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำบูน จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๕

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอภูซำบูน ไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านยางพารา

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๒๘ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร การเกษตร ๑.๑ ทรัพยากรดิน	- ดินบางพื้นที่เป็นดินทราย	- ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลุกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๒. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๑.๑ ข้าว	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - ผลผลิตที่ได้มีการใช้สารเคมี	- ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - ผลิตข้าวคุณภาพ และผลิตข้าวอินทรีย์	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๓. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๓.๑ การรวมกลุ่ม ๓.๒ แรงงาน	- การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็งในบางกลุ่ม - ขาดเงินทุน - ขาดแคลนแรงงาน	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์ เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต และมีเงินทุนหมุนเวียน - สร้างอาชีพเสริมในชุมชน	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๔.๑ การแปรรูปข้าว	- ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า - ศึกษานวัตกรรมการแปรรูปโดยสถาบันการศึกษา และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรตำบลโพนเมือง ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิธี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ ๒๙ การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมอำเภอภูซำบูน

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S) ๑. มีพื้นที่ปลูกข้าวทุกหมู่บ้าน	จุดอ่อน (Weaknesses : W) ๑. ขาดแคลนแรงงาน ๒. การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็งในบางกลุ่ม ๓. ขาดแหล่งเงินทุน ๔. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า
โอกาส (Opportunities : O) ๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตค่อนข้างมาก ๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ เช่น กรมพัฒนาที่ดินให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ความรู้เรื่องการจัดรูปที่ดินให้เหมาะสม ๓. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตข้าว	SO กลยุทธ์เชิงรุก ๑. การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์ ข้าว GAP ๒. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ๓. การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข ๑. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์ ข้าว GAP ๒. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า ๓. ให้ความรู้เกษตรกรในการสร้างอาชีพเสริม(เพื่อให้แรงงานกลับสู่ภูมิลำเนา)
ภาวะคุกคาม (Threats : T) ๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน ๒. ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อพื้นที่การเกษตรบางพื้นที่	ST กลยุทธ์ป้องกัน ๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) ตลาดออนไลน์ ๒. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน และขุดลอกคูคลอง น้ำบาดาลระบบแสงอาทิตย์	WT กลยุทธ์เชิงรับ ๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้นหลังนา การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว

สรุปการกำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวคุณภาพ ข้าวอินทรีย์ และ ข้าว GAP

๑.๒ แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๑.๓ การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวคุณภาพ ข้าวอินทรีย์ และข้าว GAP

๒.๒ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า

๒.๓ ให้ความรู้เกษตรกรในการสร้างอาชีพเสริม(เพื่อให้แรงงานกลับสู่ภูมิลำเนา)

๓. กลยุทธ์ป้องกัน

๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) ตลาดออนไลน์

๓.๒ สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน และขุดลอกคูคลอง น้ำบาดาลระบบแสงอาทิตย์

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้นหลังนา การแปรรูปผลิตภัณฑ์

จากข้าว